

nează¹ sau din alte materiale critice străine și chiar românești, din acea epocă și de mai târziu, care invederău ca dominantă a moștenirii eminesciene pesimismul, naționalismul, seninătatea boemului, conservatorismul ideilor sale. Enciclopedia rusă apreciază opera poetică a lui Eminescu «foarte variată»², «cel mai mare monument literar din tot ce a fost scris în limba românească». Aceasta este cea dintâi judecată critică de valoare formulată de un străin despre Eminescu și răspîdită de o sursă critică de prestigiu internațional. Este și începutul unei interpretări științifice a creației eminesciene în critica rusă. Ulterior, în 1906, remarcabilul slavist rus Alexandr Ivanovici Iațimirski, pe atunci tânăr profesor, a ținut în aula Universității din Petersburg un curs special de slavistică și românistică, în care rezerva un spațiu considerabil lui M. Eminescu și V. Alecsandri³. O mențiune specială despre Eminescu (Scrisoarea III) mai întâlnim într-o recenzie semnată de același Iațimirski, anterior, cu prilejul apariției lucrării lui I. Bogdan despre Vlad Țepeș⁴. Dovadă în plus, că numele lui Eminescu circula în acea epocă, în special în cercurile savanților filologi ruși care manifestau interes pentru cultura română.

Cam la aceasta se rezumă tot ce se realizase în Rusia în legătură cu Eminescu pînă în anul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

În perioada următoare, dintre cele două războaie mondiale, multe scrieri ale poetului au fost traduse în limba rusă de L. Donici⁵, Gr. Avakian⁶, V. Katranov⁷, Nadejda Mihailova⁸, Ariadna Lus-

¹ Cf. *Dictionnaire international des écrivains du jour*, Florența, 1890, a lui Angelo de Gubernatis sau *Konversation — Lexicon*, Leipzig, 1895, al lui Meyers.

² „Cîntece de dragoste și elegii și alcătuiți în spirit popular; deosebit de frumoase sînt satirele și sonetele lui”.

³ Cf. I. Osadcenko, *Eminescu și cititorul rus*, în «Ниструл», Chișinău, nr. 6, iunie 1960, p. 157.

⁴ A. I. Iațimirski, *Повесть о мутянском воеводе Дракуле в исследовании румынского ученого*. Extras din „Известия Отделения русского языка и словесности” Academia Imperială de Științe, Petersburg, 1897, cartea 4-a, p. 960—963.

⁵ Leon Donici (Leonid Dobronravov, descendent din familia fabulistului Donici), publică versiunea rusească a nuvelei lui M. Eminescu, *La aniversară*, în ziarul «Бессарабское слово» din 30 martie 1919, pe care o însoțește cu o notă în care prezintă pe scurt opera poetului și comentează mai pe larg nuvela tradusă.

⁶ Gr. Avakian, istoric, arheolog, poet și publicist basarabean de origine armeană, semnează cu pseudonimul Граво (Gravo) versiunea rusească a *Glossei* lui M. Eminescu în ziarul tipărit la Cetatea Albă, „Новая жизнь” (B.A.R., P IV 4882), nr. 65 din 4 august 1920, p. 3. Traducerea rămîne fidelă originalului, căruia i se luminează îndeosebi nuanțele optimiste din subtext. Se respectă și forma ca în strofa sintetizatoare: „Время мчится, внов приходит, // все так старо, все так ново. / Что же зло и что прекрасно — / Ты подумай, вопросу ... / Нет надежды, нету страха: / Все, что вал — приходит валом; / если ж зов тебя толкает, — будь холоден ко всему”.

⁷ Despre *Antologia poeziei românești*, întocmită și tradusă de V. Katranov, citată adesea în diferite articole, aflăm date publicate în revista „Надежда” (B.A.R., P II 13012), din 1932 (1 noiembrie, p. 6), unde se reproduc două poezii de Eminescu în traducerea lui V. Katranov: intitulate în rusește *У пруда* (Lacul) și *Отрывок* (adică, *Fragment*, care deși se vrea mai degrabă un leitmotiv eminescian, este traducerea liberă a poeziei *După ce află vreme*.

⁸ Nadejda Mihailova, publică în revista „Надежда” (fondator A.S. Mihailov, care a împrumutat revistei numele soției sale, Nadejda, adică al traducătoarei), traduceri din